

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ҲИМОЯИ ДАВЛАТИИ ИШТИРОКЧИЁНИ МУРОФИАИ СУДИИ ҶИНОЯТӢ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2010, №12, мод. 806; аз 03.07.2012с., №865)

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқии ҳимояи давлатии иштирокчиёни мурофиан судии ҷиноятӣ, чораҳои амниятӣ, дастгирии иҷтимоии шахсони номбурда ва тартиби татбиқи онҳоро танзим менамояд.

БОБИ1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Ҳимояи давлатии иштирокчиёни мурофиаи судии ҷиноятӣ

Ҳимояи давлатии иштирокчиёни мурофиаи судии ҷиноятӣ (минбаъд - ҳимояи давлатӣ) тибқи Қонуни мазкур татбиқ намудани чораҳои амниятие, ки ба ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва (ё) молу мулки онҳо (минбаъд - чораҳои амниятӣ) равона гардидаанд, инчунин чораҳои дастгирии иҷтимоии шахсони номбурда (минбаъд - чораҳои дастгирии иҷтимоӣ) бо сабаби иштироки онҳо дар мурофиаи судии ҷиноятӣ мебошанд, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ амалӣ гардонида мешаванд.

Моддаи 2. Шахсоне, ки нисбат ба онҳо чораҳои ҳимояи давлатӣ татбиқ мегарданд

1. Чораҳои ҳимояи давлатӣ нисбати иштирокчиёни зерини мурофиаи судии ҷиноятӣ татбиқ мегарданд:

- прокурор - айбдоркунандаи давлатӣ;
- ҷабрдида;
- шохид;
- айбдоркунандаи хусусӣ;

- гумонбаршуда, айбдоршаванда, судшаванда, маҳкумшуда, сафедшуда, ҳимояттарон ва намояндагони қонунии онҳо, инчунин шахсе, ки нисбати ӯ парвандаи ҷиноятӣ ё таъқиби ҷиноятӣ қатъ карда шудааст;

- коршинос, мутахассис, тарҷумон, шахси холис, инчунин омӯзгор ва равоншинос, ки дар мурофиаи судии ҷиноятӣ иштирок менамоянд;

- даъвогари граждани, ҷавобгари граждани,

- намояндагони қонуни, намояндагони ҷабрдида, даъвогари граждани, ҷавобгари граждани ва айбдоркунандаи хусусӣ.

2. Чораҳои ҳимояи давлати инчунин метавонанд то оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ нисбат ба арзкунанда, шохид ё ҷабрдида аз ҷиноят ё шахсони дигар, ки барои пешгирӣ ва кушодани ҷиноят мусоидат мекунанд, татбиқ гарданд.

3. Ҳимояи давлатӣ, инчунин нисбати ҳешовандони наздик, ки тибқи муқаррароти Кодекси мурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда шудаанд ва кирдори зиддихуқуқӣ нисбати онҳо бо мақсади таъсир расонидан ба шахсони дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нишондодашуда содир мешавад, татбиқ мегардад.

4. Шахсони дар қисмҳои 1-3 ҳамин модда нишондодашуда, ки нисбат ба онҳо тибқи тартиби муқаррарнамуда қарор оид ба татбиқ намудани ҳимояи давлатӣ қабул карда шудааст, минбаъд «шахсони ҳимояшаванда» номида мешаванд.

Моддаи 3. Мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ

1. Мақомоти зерин ҳимояи давлатиро таъмин менамоянд:

- мақомоте, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамоянд;
- мақомоте, ки чораҳои амниятиро татбиқ менамоянд;
- мақомоте, ки чораҳои дастгирии иҷтимоиро татбиқ менамоянд.

2. Қарор оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ аз тарафи суд (судя), прокурор, сардори воҳиди таҳқиқ, роҳбари мақомоти амалкунандаи фаъолияти оперативӣ-ҳустуҷӯӣ ё муфаттиш, ки дар истехсолоти онҳо ариза ба ҷиноят ё парвандаи ҷиноятӣ қарор доранд, қабул карда мешавад, агар тартиби дигар дар қонунгузори мурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ нашуда бошад. (ҚҶТ аз 03.07.2012с., №865)

3. Татбиқи чораҳои амниятӣ ба ўҳдаи мақомоти корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти назорати маводи нашъаовари Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба парвандаи ҷиноятии дар истехсолоти онҳо буда ва ё ба онҳо вобаста кардашуда воғузор карда мешавад. Татбиқи чораҳои алоҳидаи амниятӣ мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад ба ўҳдаи дигар мақомоти давлатӣ воғузор карда шавад.

4. Чораҳои амниятӣ нисбат ба шахсони ҷимояшаванда оид ба парвандаҳои ҷиноятӣ, ки дар истехсолоти суд ё прокуратура қарор доранд, бо қарори суд (судя) ё прокурор аз ҷониби мақомоти корҳои дохилӣ, мақомоти амнияти миллий, мақомоти гумрук, мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва мақомоти назорати маводи нашъаоварӣ маҳалли ҷойгиршавии шахси ҷимояшаванда амалӣ мегарданд.

5. Чораҳои амнияти нисбати шахсони ҷимояшавандае, ки хизматчиёни ҳарбӣ мебошанд, аз ҷониби фармондеҳони қисмҳои ҳарбии дахлдор ва ё сарфармондеҳони болоии қисмҳои ҳарбӣ- амалӣ карда мешаванд.

6. Чораҳои амниятӣ нисбати шахсони ҷимояшаванда, ки дар таъқиқҳои (изоляция) тафтишотӣ нигоҳ дошта мешаванд, аз ҷониби ҳамин муассиса ва нисбати шахсоне, ки дар маҳалли адои ҷазо қарор доранд, аз ҷониби муассисаҳо ва мақомоти системаи иҷрои ҷазои ҷиноятии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегарданд.

7. Чораҳои дастгирии иҷтимоӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдори муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 4. Принсипҳои амалӣ намудани ҷимояи давлатӣ

1. Ҷимояи давлатӣ мутобиқи принсипҳои қонунӣ, эҳтироми ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, масъулияти мутақобилаи мақомоте, ки ҷимояи давлатиро таъмин менамоянд, амалӣ мегардад.

2. Ҷимояи давлатӣ таҳти назорати прокурорӣ ва идоравӣ амалӣ мегардад. Зимни амалӣ намудани ҷимояи давлатӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон усулҳои ошкоро ва махфӣ истифода бурда мешаванд.

3. Татбиқи чораҳои амниятӣ набояд ҳуқуқҳои манзилӣ, меҳнатӣ, нафақаӣ ва дигар ҳуқуқҳои шахсони ҷимояшавандаро маҳдуд созад.

Моддаи 5. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҷимояи давлатии иштирокчиёни мурофиаи судии ҷиноятӣ

Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҷимояи давлатии иштирокчиёни мурофиаи судии ҷиноятӣ ба Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

БОБИ 2. НАМУДҲОИ ҶИМОЯИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 6. Чораҳои амниятӣ

1. Нисбат ба шахси ҷимояшаванда метавонанд дар як вақт якчанд ё яке аз чораҳои амниятии зерин татбиқ карда шаванд:

- муҳофизони шахсӣ, муҳофизати манзил ва молу мулк;
- додани воситаҳои махсуси мудофиаи шахсӣ, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар;
- таъмини махфияти маълумот дар бораи шахси ҷимояшаванда;
- қўчонидан ба маҳалли дигари истиқомати муваққатӣ;
- иваз намудани ҳуҷҷатҳо;
- тағйир додани симои зоҳирӣ;
- дигар кардани ҷои кор (хизмат) ё таҳсил;
- ҷойгиркунонии муваққатӣ дар маҳалли бехатар;

- татбиқ намудани чораҳои амниятии иловагӣ нисбат ба шахси ҷимояшаванда, ки дар ҳаёти ӯ нигоҳ дошта мешавад ё дар маҳалли адои ҷазо қарор дорад, аз ҷумла гузаронидани ӯ аз як маҳалли дар ҳаёти ӯ нигоҳдорӣ ё адои ҷазо ба дигар маҳал.

2. Дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои дар моддаи 16 Қонуни мазкур қайдгардида нисбат ба шахси ҳимояшаванда метавонанд чораҳои дигари амниятии пешбиниамудаи, қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон татбиқ гарданд.

3. Чораҳои амниятии дар сархатҳои чорум, панҷум, шашум ва ҳафтуми қисми 1 моддаи мазкур пешбинишуда танҳо нисбат ба парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои вазнин ва махсусан вазнин татбиқ мегарданд.

Моддаи 7. Муҳофизони шахсӣ, муҳофизати манзил ва молу мулки шахси ҳимояшаванда

1. Муҳофизони шахсӣ, муҳофизати манзил ва молу мулки шахси ҳимояшаванда аз ҷониби мақомоте, ки чораҳои амниятиро татбиқ менамоянд, бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон таъмин карда мешаванд.

2. Манзили ишғолнамудаи шахси ҳимояшаванда ва молу мулки ӯ метавонанд бо воситаҳои техникий нazorатбаранда, инчунин бо бонги зиддисўхтор ва воситаҳои дигари зарурии техникий таҷҳизонида шаванд.

Моддаи 8. Ба шахси ҳимояшаванда додани воситаҳои махсуси шахсии мудофиа, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар

1. Мақомоте, ки чораҳои амниятиро татбиқ мегардонанд, метавонанд ба шахси ҳимояшаванда воситаҳои махсуси шахсии мудофиа, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатарро диҳанд.

2. Намудҳои воситаҳои махсуси шахсии мудофиа, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар, ки ба шахси ҳимояшаванда дода мешаванд, инчунин тартиби додани онҳо аз ҷониби Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 9. Таъмини махфияти маълумот дар бораи шахси ҳимояшаванда

1. Бо қарори мақоме, ки чораҳои амниятиро татбиқ мегардонад, мумкин аст додани маълумот оид ба шахси ҳимояшаванда аз сарчашмаҳои иттилооту маълумотдиҳии давлатӣ ва дигар сарчашмаҳо манъ карда шавад, инчунин мумкин аст рақамҳои телефон ва нишонаҳои бақайдгирии давлатии воситаҳои нақлиёти аз ҷониби ӯ истифодашаванда ё ба ӯ тааллуқдошта тағйир дода шаванд.

2. Дар ҳолатҳои истисноӣ, вобаста ба истехсолоти парвандаи дигари ҷиноятӣ ё граждонӣ, маълумот оид ба шахси ҳимояшаванда метавонад ба мақомоти тафтиши пешакӣ, прокурор ё суд дар асоси дархости хаттии прокурор ё суд (судья) бо иҷозати мақоме, ки дар бораи татбиқ намудани ҳимояи давлатӣ қарор қабул кардааст, пешниҳод гардад.

Моддаи 10. Кўчонидани шахси ҳимояшаванда ба маҳалли дигари истиқомати муваққатӣ, иваз намудани ҳуҷҷатҳо ва тағйир додани симои зоҳирии ӯ

1. Дар мавриди кўчонидани шахси ҳимояшаванда ба маҳалли дигари истиқомати муваққатӣ молу мулки манқул ва ғайриманқули шахсии ӯ таҳти муҳофизат қарор мегирад ва кафолатҳои иҷтимоию иқтисодии пешбиниамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон бо сабабҳои зикргардида таъмин карда мешаванд.

2. Дар ҳолатҳои истисноӣ мумкин аст ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи шахси ҳимояшаванда бо тағйир додани ном, номи падар ва фамилияи ӯ ва дигар маълумот дар борааш, инчунин симои зоҳирии шахси ҳимояшаванда бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон иваз карда шаванд.

3. Кўчонидани шахси ҳимояшаванда ба маҳалли дигари истиқомати муваққатӣ, иваз намудани ҳуҷҷатҳо ва тағйир додани симои зоҳирии ӯ танҳо бо розигии хаттияш дар ҳолатҳое амалӣ мегарданд, ки агар таъмини бехатарии вай бо роҳи татбиқи дигар чораҳои амниятӣ имконнопазир бошад.

Моддаи 11. Дигар кардан ҷойи кор (хизмат) ё таҳсили шахси ҳимояшаванда

Бо мақсади таъмини амнияти шахси ҳимояшаванда ба ӯ мумкин аст барои дигар кардани ҷойи кор (хизмат) ё таҳсили муваққатӣ ё доимӣ, бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон мусоидат карда шавад.

Моддаи 12. Ҷойгиркунонии муваққатии шахси ҳимояшаванда дар маҳалли бехатар

Шахси ҳимояшаванда мумкин аст муваққатан дар маҳалле ҷойгир карда шавад, ки ба таъмини бехатарии ӯ мувофиқ бошад.

Моддаи 13. Таъмини амнияти хизматчиҳои ҳарбӣ

1. Амнияти хизматчиҳои ҳарбӣ, ки шахси ҳимояшаванда ба шумор меравад, бо роҳи татбиқи намудани чораҳои амниятии дар моддаи 6 Қонуни мазкур пешбинишуда, бо назардошти хусусиятҳои адои хизмати ҳарбӣ таъмин мегардад.

2. Бо мақсади таъмини амнияти хизматчиҳои ҳарбӣ инчунин чораҳои зерин татбиқи карда мешаванд:

- равон кардани шахси ҳимояшаванда ба қисми ҳарбии дигар ё муассисаи ҳарбии дигар;
- гузаронидани шахси ҳимояшаванда ба ҷои нави хизмати ҳарбии доимӣ;
- гузаронидан ба қисми ҳарбии дигар ё ба ҷои нави хизмати ҳарбӣ, ки ба қатъ намудани таъмини амнияти минбаъдаи ин шахс монеъ шуда наметавонад;
- чораҳои дигари ҳимоявӣ, ки ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намеkunанд.

3. Ба ҷои дигари хизмати ҳарбӣ равон кардан ё гузаронидани хизматчиҳои ҳарбие, ки шахси ҳимояшаванда мебошад, бо розигии дар шакли хаттӣ изҳорнамудаи ӯ амалӣ мегардад. Зимни гузариш хизматчиҳои ҳарбӣ ба вазифаи ҳарбии баробар таъин карда мешавад. Дар ин сурат бояд истифодаи ӯ аз рӯи ихтисоси дар қайди ҳарбии асосӣ буда ё ихтисоси ба он монанд таъмин карда шавад.

Моддаи 14. Таъмини амнияти шахси ҳимояшаванда, ки дар ҳабс ё дар маҳалли адои ҷазо қарор дорад

1. Амнияти шахси ҳимояшаванда, ки дар ҳабс нигоҳ дошта шудааст ё дар маҳалли адои ҷазо дар намуди маҳдуд кардани озодӣ, маҳрум сохтан аз озодӣ, нигоҳ доштан дар қисми ҳарбии интнзоми қарор дорад, бо роҳи нисбат ба ӯ татбиқи намудани чораҳои амниятии бо сархатҳои сеюм, панҷум, шашум, ҳаштум ва нӯҳуми қисми 1 моддаи 6 Қонуни мазкур ё чораҳои дигари бо қонунгузориҳои мурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда таъмин мегардад.

2. Бо мақсади таъмини амнияти шахсе, ки дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинӣ гардидааст, инчунин метавонанд чораҳои зерин татбиқи гарданд:

- аз ҳамдигар ҷудо нигоҳ доштани шахси ҳимояшаванда ва шахсе, ки аз ӯ таҳдиди зӯрварӣ бармеояд;
- иваз намудани ҷораи пешгирӣ ё ҷораи ҷазо нисбат ба шахси ҳимояшаванда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои мурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 15. Чораҳои дастгирии иҷтимоӣ

1. Ҳангоми ҳалокат ё вафоти шахси ҳимояшаванда бо сабаби иштироки ӯ дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ ба аъзои оилаи ҳалокшуда (вафоткарда) ва шахсоне, ки дар таъминоти ӯ қарор доштанд, бо таъиноти мақомер, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамояд, аз ҳисоби маблағи буҷети давлатӣ аз рӯи тартиб ва андозаи муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ёрдампулии яқвақта дода шуда, бо тартиби пешбининамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бинобар бе саробон мондан нафақа таъин карда мешавад.

2. Ҳангоми ба шахси ҳимояшаванда расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломатии ӯ бо сабаби иштирок намудан дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ, ки боиси маъҷубӣ мегардад, ба ӯ бо таъинотн мақомер, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамояд, аз ҳисоби маблағи буҷети давлатӣ аз рӯи тартиб ва андозаи муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ёрдампулии яқвақта дода шуда, бо тартиби пешбининамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бинобар маъҷубӣ нафақа таъин карда мешавад.

3. Ҳангоми ба шахси ҳимояшаванда расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломатии ӯ бо сабаби иштирок намудан дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ, ки боиси маъҷуби нагаштааст, ба ӯ бо таъиноти мақомер, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамояд, аз ҳисоби маблағи буҷети давлатӣ аз рӯи тартиб ва андозаи муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ёрдампулии яқвақта дода мешавад.

4. Ба шахсони ҳимояшаванда, ки дар як вақт ба ёрдампулии гуногуни тибқӣ қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшаванда ҳуқуқи доранд, дар ҳолати расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломатӣ бо интиҳоби онҳо як ёрдампулии яқвақта таъин карда мешавад.

5. Тартиби пардохти ёрдампулии яқвақтаи дар қисмҳои 1 - 4 моддаи мазкур қайдгардида аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

6. Зараре, ки ба молу мулки шахси ҳимояшаванда бо сабаби иштироки ӯ дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ расонида шудааст, аз ҳисоби маблағи буҷети давлатӣ ва дигар манбаъҳои молиявии бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинигардида ҷуброн карда шуда, ин

маблағ минбаъд аз ҳисоби шахсе, ки барои расонидани зарар ба молу мулки шахси ҷимояшаванда гунаҳкор аст, бо тартиби пешбиниамудай қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонида мешавад.

БОБИ 3. АСОСҲО ВА ТАРТИБИ ТАТБИҚИ ҶИМОЯИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 16. Асосҳои татбиқи чораҳои амниятӣ

1. Асосҳои татбиқи чораҳои амниятӣ ин маълумот оид ба мавҷуд будани таҳдиди воқеии куштори шахси ҷимояшаванда, истифодаи зӯроварӣ нисбат ба ӯ ва хешовандони наздиқаш, несту нобуд ё вайрон кардани молу мулкани бо сабаби иштироки ӯ дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ мебошанд, ки аз ҷониби мақоми оид ба татбиқ намудани ҷимояи давлатӣ қарор қабулқунанда, муқаррар карда шудаанд.

2. Чораҳои амниятӣ дар асоси аризаи хаттӣ шахси ҷимояшаванда ва ё шахсоне, ки бо мақсади ҳифзи манфиати шахсони дигар бо ариза муроҷиат намудаанд, нисбати нобилиғон бошад - дар асоси аризаи хаттӣ падару модари онҳо ё шахсони онҳоро ивазқунанда, инчунин намоёндоғони ваколатдори мақомоти васојату парасторӣ (дар сурати набудани падару модар ё шахсони онҳоро ивазқунанда) татбиқ мегарданд.

3. Агар татбиқи чораҳои амниятӣ ба манфиати аъзои болиғи оилаи шахси ҷимояшаванда ва дигар шахсоне, ки бо ӯ якҷоя зиндагӣ меқунанд, дахл кунад, гирифтани розигии онҳо дар шакли хаттӣ зарур аст.

Моддаи 17. Асосҳои татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ

Асосҳои татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ин ҳалокат ё вафоти шахси ҷимояшаванда, расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломатии ӯ бо сабаби иштирок намудан дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ ба шумор мераванд.

Моддаи 18. Тартиби татбиқи чораҳои амниятӣ

1. Тартиби татбиқи чораҳои амниятӣ бо Қонуни мазкур, дигар қонунҳо ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

2. Суд (судя), прокурор, сардори воҳиди таҳқиқ **роҳбари мақомоти амалқунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** с муфаттиш зимни гирифтани ариза (маълумот) оид ба таҳдиди куштори шахсони дар қисмҳои 1-3 моддаи 2 Қонуни мазкур ҷайдгардида, истифодаи зӯроварӣ нисбат ба онҳо, несту нобуд ё вайрон кардани молу мулкани ё кирдори дигари зиддиҳуқуқии хавфнок ўҳдадоранд ин аризаро (маълумотро) тафтиш намоёнд ва дар мўҳлати се шабонаруз (дар ҳолатҳои таъхирнопазир-фавран) оид ба татбиқи чораҳои амниятӣ нисбат ба онҳо ё рад намудани татбиқи онҳо қарор қабул намоёнд. Ҷиҳати ҳалли масъалаи зикршуда қарори (таъиноти) асоснок бароварда мешавад, ки он дар рўзи қабул гардидаиаш ба мақоми татбиққунандаи чораҳои амниятӣ барои иҷро, инчунин ба шахсе, ки нисбати ӯ қарори (таъиноти) мазкур бароварда шудааст, барои маълумот фиристода мешавад.

3. Нисбат ба қарор (таъинот) оид ба татбиқи чораҳои амниятӣ ё рад намудани татбиқи онҳо шахси ҷимояшаванда ва дигар шахсоне, ки бо мақсади ҳифзи манфиатҳои ӯ муроҷиат намудаанд, метавонанд ба мақоми болоӣ, прокурор ё суд шикоят қунанд. Шикоят аз лаҳзаи пешниҳод шуданиаш дар давоми 24 соат бояд баррасӣ гардад.

4. Мақоми татбиққунандаи чораҳои амниятӣ тадбирҳои зарурии амниятии дар Қонуни мазкур пешбинишударо интиҳоб карда, тарзи татбиқи онҳоро муайян менамояд.

5. Оид ба чораҳои амниятии интиҳобшуда, тағйиру иловаҳо ба онҳо ва натиҷаи татбиқи чораҳои мазкур, мақоме, ки онҳоро амалӣ мегардонад, ба суд (судя), прокурор, сардори воҳиди таҳқиқ **роҳбари мақомоти амалқунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** ё муфаттиши дар истеҳсолоти худ ариза (маълумот) дар хусуси ҷиноят ё парвандаи ҷиноятӣ дошта маълумот медиҳад. Дар ҳолати рафъи таҳдид ба амнияти шахси ҷимояшаванда оид ба бекор кардани чораҳои амниятӣ дархост пешниҳод менамояд. (ҚҶТ аз 03.07.2012с., №865)

6. Мақоме, ки чораҳои амниятиро амали месозад, бо шахси ҷимояшаванда оид ба ҳолатҳои татбиқи чораҳои амниятӣ, ўҳдадориҳо ва масъулияти тарафайн мутобиқи қонуни мазкур ва қонунгузори граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шакли хаттӣ шартнома менамояд.

Моддаи 19. Тартиби татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ

1. Тартиби татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ бо Қонуни мазкур, қонунҳои дигар ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

2. Мақоме, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлати қарор қабул менамояд, пас аз гирифтани ариза (маълумот) дар хусуси ҳалокат ё вафоти шахси ҳимояшаванда ва муайян намудани он, ки ҳалокат (вафот) бо сабаби иштироки ӯ дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофъаи судӣ ба миён омадааст, ӯҳдадор аст дар мӯҳлати се шабонарӯз дар бораи татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ нисбати аъзои оилаи шахси ҳалокшуда (вафоткарда) ва шахсоне, ки дар таъминоти ӯ қарор доранд, ё ин ки дар бораи рад кардани татбиқи он қарор қабул намояд.

3. Мақоме, ки оид ба татбиқи ҳимояи -давлатӣ қарор қабул менамояд, пас аз гирифтани ариза (маълумот) дар хусуси ба шахси ҳимояшаванда расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломатии ӯ бо сабаби иштирок намудан дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофъаи судӣ ӯҳдадор аст ин аризаро (маълумотро) тафтиш намояд ва дар мӯҳлати се шабонарӯз дар бораи татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ё ин ки дар бораи рад кардани татбиқи онҳо қарор қабул намояд.

4. Дар бораи ҳалли масъалаи зикршуда қарори (таъиноти) асоснок қабул карда мешавад, ки он ба мақоми татбиқкунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ барои иҷро ва ба шахсе, ки нисбати ӯ қарор (таъиноти) қабул карда шудааст ё ба намоёндаи қонунии ӯ барои маълумот равон карда мешавад.

5. Нисбати қарор (таъинот) оид ба татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ё рад намудани татбиқи онҳо шахси ҳимояшаванда ё намоёндаи қонунии ӯ метавонад ба мақоми болоӣ, прокурор ё суд шикоят намояд. Шикоят аз рӯзи пешниҳод шудан дар мӯҳлати даҳ шабонарӯз бояд баррасӣ гардад.

6. Мақоми татбиқкунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ пас аз гирифтани қарор (таъинот) оид ба татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ӯҳдадор аст онро дар мӯҳлати даҳ шабонарӯз иҷро намояд.

Моддаи 20. Бекор кардани чораҳои амниятӣ

1. Чораҳои амниятӣ дар ҳолате бекор карда мешаванд, ки агар асосҳои дар моддаи 16 Қонуни мазкур нишондодашуда барои татбиқи онҳо бартараф гардида бошанд, инчунин агар татбиқи минбаъдаи онҳо дар натиҷаи аз ҷониби шахси ҳимояшаванда вайрон кардани талаботи шартномаи басташудаи мақомоти татбиқкунандаи чораҳои амниятӣ ва шахси ҳимояшаванда тибқи қисми 6 моддаи 18 Қонуни мазкур ғайриимкон бошад.

2. Чораҳои амниятӣ метавонанд бо аризаи хаттӣ шахси ҳимояшаванда, ки ба мақомоти қабулнамудаи қарор оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ фиристода шудааст, бекор карда шаванд.

3. Бекор кардани чораҳои амниятӣ танҳо бо қарори (таъиноти) мақоме, ки қарор дар бораи татбиқ намудани ҳимояи давлатиро қабул намудааст ё бо қарори (таъиноти) мақоме, ки парвандаи ҷиноятӣ дар истехсолоти он қарор дорад, роҳдода мешавад.

4. Нисбат ба қарор (таъинот) оид ба бекор кардани чораҳои амниятӣ мумкин аст ба мақоми болоӣ, прокурор ё суд шикоят пешниҳод гардад. Шикоят аз лаҳзаи пешниҳод шуданаш дар давоми 24 соат бояд баррасӣ гардад.

5. Дар қарор (таъинот) оид ба бекор кардани чораҳои амниятӣ бояд масъалаҳои барқарор намудани ҳуқуқҳои молумулкӣ ва ҳуқуқҳои шахсии ғайримолумулкӣ шахси ҳимояшаванда ба танзим дароварда шаванд.

6. Қарор (таъинот) оид ба татбиқи чораҳои амниятӣ то қабули қарор оид ба бекор кардани он аз ҷониби мақомоти дар қисми 2 моддаи 3 Қонуни мазкур пешбинишуда эътибор дорад.

7. Суд (судя) дар ҳолати таҳияи ҳукм оид ба парвандаи ҷиноятӣ дар бораи бекор кардани чораҳои амниятӣ ё татбиқи минбаъдаи чораҳои мазкур таъинот (қарор) мебарорад.

Моддаи 21. Махфияти амалӣ намудани ҳимояи давлатӣ

1. Ҳимояи давлатӣ бо риоя намудани махфияти маълумот оид ба шахси ҳимояшаванда амалӣ мегардад.

2. Тартиби ҳимояи маълумот оид ба амалӣ намудани ҳимояи давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 22. Ҳатмӣ будани иҷрои қарор оид ба амалӣ намудани ҳимояи давлатӣ

Иҷрои қарорҳои мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ, ки мутобиқи ваколатҳояшон қабул шудаанд, аз ҷониби шахсони мансабдори корхона, муассиса ва ташкилотҳое, ки ба онҳо ирсол гардидаанд, ҳатмӣ мебошанд.

БОБИ 4. ҲУҚУҚ ВА ӮҲДАДОРИҲОИ ШАХСОНИ ҲИМОЯШАВАНДА ВА МАҚОМОТИ ТАЪМИНКУНАНДА ҲИМОЯИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 23. Ҳуқуқ ва ўҳдадориҳои шахсони Ҳимояшаванда

1. Шахсони Ҳимояшаванда ҳуқуқ доранд:

- ҳуқуқ ва ўҳдадориҳои худро донанд;
- таъмини амнияти шахсӣ ва молумулкии худ ва шахсони дар қисми 3 моддаи 2 Қонуни мазкур нишондодашударо талаб намоянд;
- татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоиро дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонуни мазкур талаб намоянд;
- оид ба татбиқ намудани чораҳои амниятӣ нисбати худ, инчунин нисбат ба ҳешовандони наздикашон ва хусусияти ин чораҳоро донанд;
- оид ба татбиқи чораҳои амниятии иловагӣ ё оид ба бекор кардани онҳо тибқи муқаррароти қонуни мазкур бо ариза муроҷиат намоянд;
- нисбат ба қарор ва амали мақомоти таъминкунандаи Ҳимояи давлати ба мақомоти болоӣ, прокурор ё суд бо тартиби пешбининамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон шикоят пешниҳод намоянд.

2. Шахсони Ҳимояшаванда ўҳдадоранд:

- шартҳои нисбати онҳо татбиқ намудани чораҳои амниятӣ ва талаботи қонунии мақомоти таъминкунандаи Ҳимояи давлатиро иҷро намоянд;
- ба мақомоти таъминкунандаи Ҳимояи давлатӣ оид ба ҳар як ҳодисаи таҳдид ё амалҳои зиддқонуни нисбати онҳо фавран маълумот пешниҳод намоянд;
- зимни қор фармудани молу мулки дар сарҳати дуҷуми қисми 1 моддаи 6 Қонуни мазкур нишондодашуда, ки аз ҷониби мақомоти амаликунандаи чораҳои амниятӣ бо мақсади таъмини амнияти онҳо барои истифода дода шудааст, талаботи қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя намоянд;
- маълумотро оид ба татбиқ намудани чораҳои Ҳимояи давлатӣ нисбати онҳо бе иҷозати мақомоти таъминкунандаи Ҳимояи давлатӣ фош накунад.

Моддаи 24. Ҳуқуқ ва ўҳдадориҳои мақомоти таъминкунандаи Ҳимояи давлатӣ

1. Мақомоте, ки оид ба татбиқ намудани Ҳимояи давлатӣ дар доираи салоҳияти худ қарор қабул мекунанд, ҳуқуқ доранд:

- аз ҳамаи мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ аз рӯи ариза ва маълумот дар бораи таҳдид ба амнияти шахсоне, ки нисбаташон қарор оид ба татбиқи Ҳимояи давлатӣ қабул карда мешавад, маълумоти заруриро дархост намуда гиранд;
- амалҳои муроғиавӣ ё додани супоришҳои заруриро ба мақомоти амаликунандаи чораҳои амниятӣ ва мақомоти амаликунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ барои татбиқи Ҳимояи давлатии шахсони дар моддаи 2 Қонуни мазкур нишондодашуда анҷом диҳанд;
- дар ҳолати зарурӣ аз мақомоти амаликунандаи чораҳои амниятӣ ва мақомоти амаликунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ таъини чораҳои иловагии Ҳимояи давлатиро талаб намоянд;
- дар мувофиқа бо мақомоти амаликунандаи чораҳои нишондодашуда чораҳои амниятӣ ва чораҳои дастгирии иҷтимоиро пурра ё қисман бекор кунанд.

2. Мақомоти амаликунандаи чораҳои амнияти ҳуқуқ доранд:

- тадбирҳои зарурии амниятии бо Қонуни мазкур пешбинишударо интиҳоб намоянд, усулҳои татбиқи онҳоро муайян кунанд ва ҳангоми зарурат чораҳои амниятии татбиқшавандаро тағйир диҳанд ва илова намоянд;
- аз шахсони Ҳимояшаванда риояи шартҳои татбиқи чораҳои амниятиро нисбати онҳо, иҷрои супоришҳои қонунро вобаста ба татбиқи чораҳои мазкур талаб намоянд;
- ба суд (судя), прокурор, сардори воҳиди таҳқиқ, **роҳбари мақомоти амалкунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** ё муфаттиш, ки **ариза (маълумот) оид ба ҷиноят** ё парвандаи ҷиноятӣ дар истехсолоти онҳо қарор дорад, бо дархост (ариза) дар бораи татбиқ намудани чораҳои амнияти зимни анҷом додани амалҳои муроғиавӣ ё бекор кардани онҳо муроҷиат намоянд; (**ҚҶТ аз 03.07.2012с., №865**)

- бо тартиби Муқаррарнамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» чораҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ гузаронанд.

3. Мақомоти амаликунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ҳуқуқ доранд:

- аз мақомоте, ки оид ба амали намудани Ҳимояи давлатӣ қарор қабул мекунанд ва аз шахсони Ҳимояшаванда маълумоти иловагии барои амалӣ намудани чораҳои дастгирии иҷтимоӣ заруриро дархост намоянд;

- ба мақомоте, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул кардаанд, дар мавриди муайян кардани ҳолатҳое, ки имконияти татбиқи чораҳои мазкурро истисно мекунад, бо дархост мурочиат намоянд.

4. Мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ ўҳдадоранд:

- ба ҳар як ҳолати ба онҳо маълумшуда, ки таъмини чораҳои амниятӣ ё чораҳои дастгирии иҷтимоиро талаб мекунад, феврал эътино намоянд;

- ҳамаи чораҳои амниятӣ ва чораҳои дастгирии иҷтимоии заруриро амалӣ намоянд;

- тибқи муқаррароти пешбининамудаи Қонуни мазкур, шахсони ҳимояшавандаро оид ба татбиқ намудан, тағйир додан, илова ё бекор кардани татбиқи чораҳои амниятӣ ва чораҳои дастгирии иҷтимоӣ нисбати онҳо, инчунин оид ба қабули Қарорҳои вобаста ба таъмини ҳимояи давлатии пешбининамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон сари вақт хабардор намоянд;

- ба шахси ҳимояшаванда зимни эълон намудани қарор (таъинот) дар бораи нисбати ў татбиқ намудани ҳимояи давлатӣ ҳуқуқ ва ўҳадориҳояшро фаҳмонанд.

БОБИ 5. ҶАВОБГАРӢ БАРОИ РИОЯ НАКАРДАНИ ТАЛАБОТИ ҚОНУНИ МАЗКУР

Моддаи 25. Ҷавобгарию шахси мансабдор барои риоя накардани талаботи вобаста ба таъмини ҳимояи давлатӣ

Шахси мансабдори мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ, ки ба қабул накардани қарор оид ба татбиқ намудани ҳимояи давлатӣ ё ба таври лозимӣ татбиқ накардани он рои додааст, мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Моддаи 26. Ҷавобгарӣ барои фош кардани маълумот дар бораи шахси ҳимояшаванда ва чораҳои амниятӣ

Фош кардани маълумот дар бораи шахси ҳимояшаванда ва татбиқи чораҳои амниятӣ нисбати ў аз ҷониби шахсе, ки ба вай ин маълумот боварӣ карда шуда буд, ё зимни фаъолияти хизматиаш ба ў маълум гаштааст, мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба ҷавобгарӣ кашидан мегардад.

Моддаи 27. Ҷавобгарию шахси ҳимояшаванда

Ба шахсони дигар фурўхтан, ба гарав мондан ё додани молу мулки дар сархати дуҷуми қисми 1 моддаи 6 Қонуни мазкур пешбинишуда, ки чиҳати таъмини амният ба шахси ҳимояшаванда барои истифода дода шудааст, инчунин гум ё вайрон кардани молу мулки мазкур, мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба ҷавобгарӣ кашидан мегардад.

БОБИ 6. МАБЛАВУЗОРӢ ВА ТАЪМИНОТИ МОДДИЮ ТЕХНИКИИ ҲИМОЯИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 28. Маблағгузорию ва таъминоти моддию техникий ҳимояи давлатӣ

1. Барои таъмини ҳимояи давлатӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Барномаи давлатии таъмини амниятӣ иштирокчиёни мурофиаи судии ҷиноятиро тасдиқ менамояд.

2. Маблағгузорию ва таъминоти моддию техникий Барномаи давлатии таъмини амниятӣ иштирокчиёни мурофиаи судии ҷиноятӣ аз ҳисоби маблағи буҷет ва манбаъҳои дигари молиявии пешбининамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегарданд.

3. Хароҷоти вобаста ба таъмини ҳимояи давлатӣ набояд ба зиммаи шахси ҳимояшаванда гузошта шавад.

БОБИ 7. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 29. Мавриди амал қарор додани қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расми мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе,
29 декабри соли 2010
№ 644